

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

De startende grensarbeider

John Budde en Roy van der Lans

Voorlichters Bureau voor Duitse Zaken

Venlo

29 november 2018

Programma

- Wie zijn wij en wat doen wij?
- Europese wetgeving
- Rentenversicherung
- Ouderdom
- Nabestaanden
- Ziekte en arbeidsongeschiktheid
- Medische zorg
- Werkloosheid
- Kindregelingen

Wie zijn wij en wat doen wij?

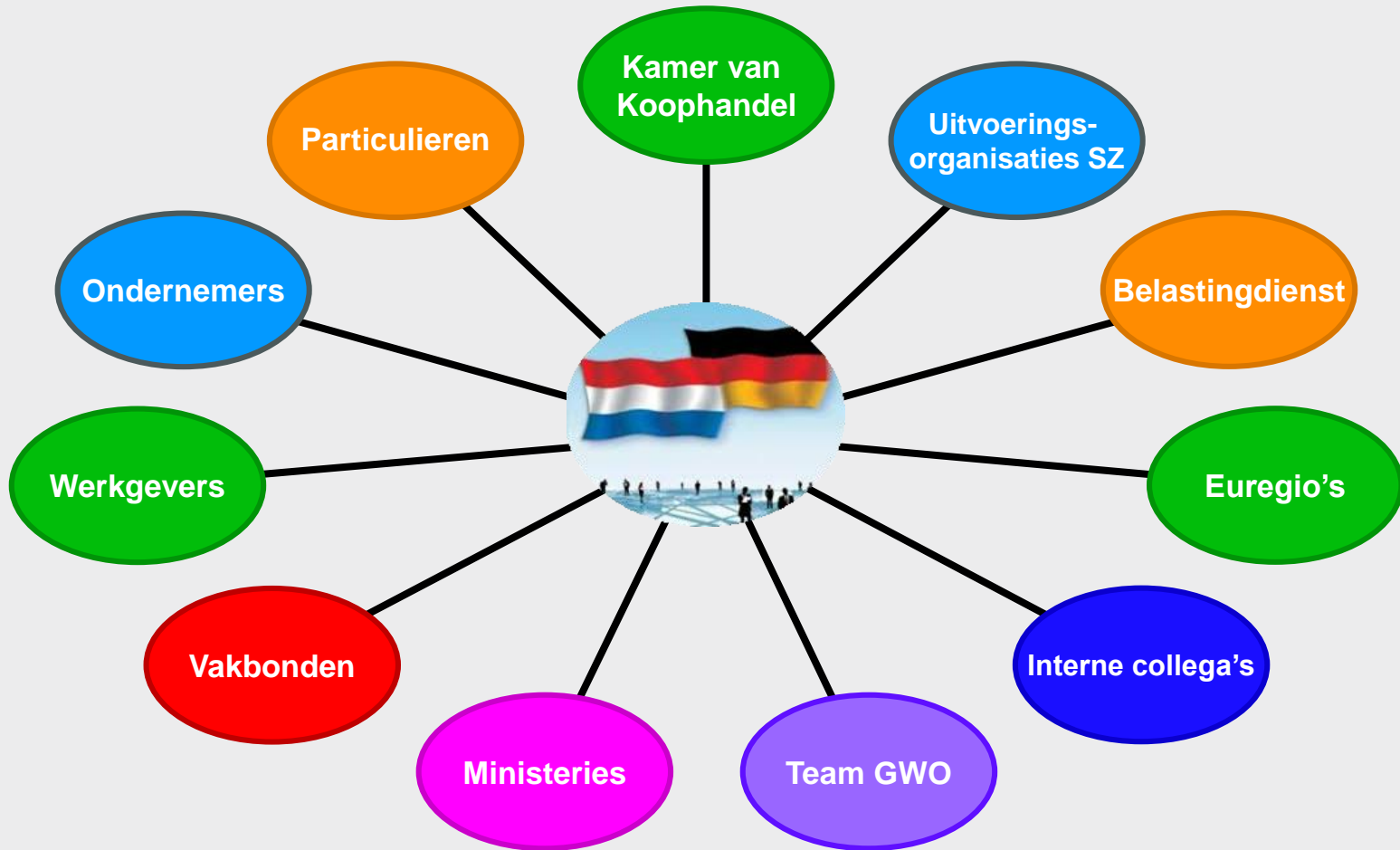
BDZ is onderdeel van de Sociale Verzekeringsbank

- Kenniscentrum op het gehele gebied van sociale zekerheid in Nederland en Duitsland.
- Wij werken ook voor UWV en het CAK
- Samenwerking met Belastingdienst, Euregio 's en Duitse uitvoeringsorganen

Voorlichting aan:

- De individuele burger in Nederland en Duitsland, ondernemers, werkgevers, vakbonden, sociale zekerheidsinstanties, belangenbehartigers, enz.
- Spreekuren, voorlichtingsdagen, presentaties, internet, brochures

Wie zijn onze klanten?

Meest gestelde vragen

- Waar ben ik sociaal verzekerd?
- Hoe zit het met mijn ouderdomspensioen?
- Krijgen mijn nabestaanden een uitkering bij overlijden?
- Waar moet ik mijn zorgverzekering afsluiten?
- Wat gebeurt er als ik ziek of arbeidsongeschikt word?
- Wat moet ik doen als ik werkloos word?
- Ontvang ik kinderbijslag uit Nederland of uit Duitsland?

Europese wetgeving

Europese Verordening

- Sociaal verzekerd in het werkland
- In één land sociaal verzekerd
- Nationaliteit is niet van belang
- Speciale regels voor grensarbeiders

Bij werken in twee landen

- Sociaal verzekerd in één land
- Afhankelijk van werkuren in beide landen (25% regeling)
- Let op bij thuiswerken!

Grensarbeider

Definitie grensarbeider

- Iemand die werkzaamheden (al dan niet in loondienst) verricht in een lidstaat, maar die woont in een andere lidstaat, waarnaar hij in beginsel dagelijks of ten minste eenmaal per week terugkeert

Specifieke regels voor grensarbeiders

- Uitkering i.v.m. ziekte komt uit het werkland
- Uitkering i.v.m. werkloosheid uit het woonland
- Grensarbeider heeft recht op (vergoeding van) medische zorg in het werkland en in het woonland

Welke wetgeving is van toepassing?

Persoon werkt in één land

- Verzekerd in het werkland
- Uitzonderingen: ambtenaren, zeelieden, militairen, inactieven

Detachering

- Maximaal 24 maanden zonder verlenging
- Voor zelfstandigen: werkzaamheden van gelijke aard
- Voor speciale gevallen: toepassing artikel 16

Welke wetgeving is van toepassing?

Persoon werkt in meerdere landen

- Loondienst gaat voor zelfstandige (anders dan in loondienst)

Verzekerd in het woonland indien:

- Werkzaamheden in woonland zijn substantieel (25% of meer)
- Meerdere werkgevers in verschillende landen maar niet in woonland

Verzekerd in het zeteland indien:

- Werkzaamheden in woonland zijn niet substantieel
- Met name transportarbeiders

Beoordeling substantieel

Werkzaamheden in loondienst

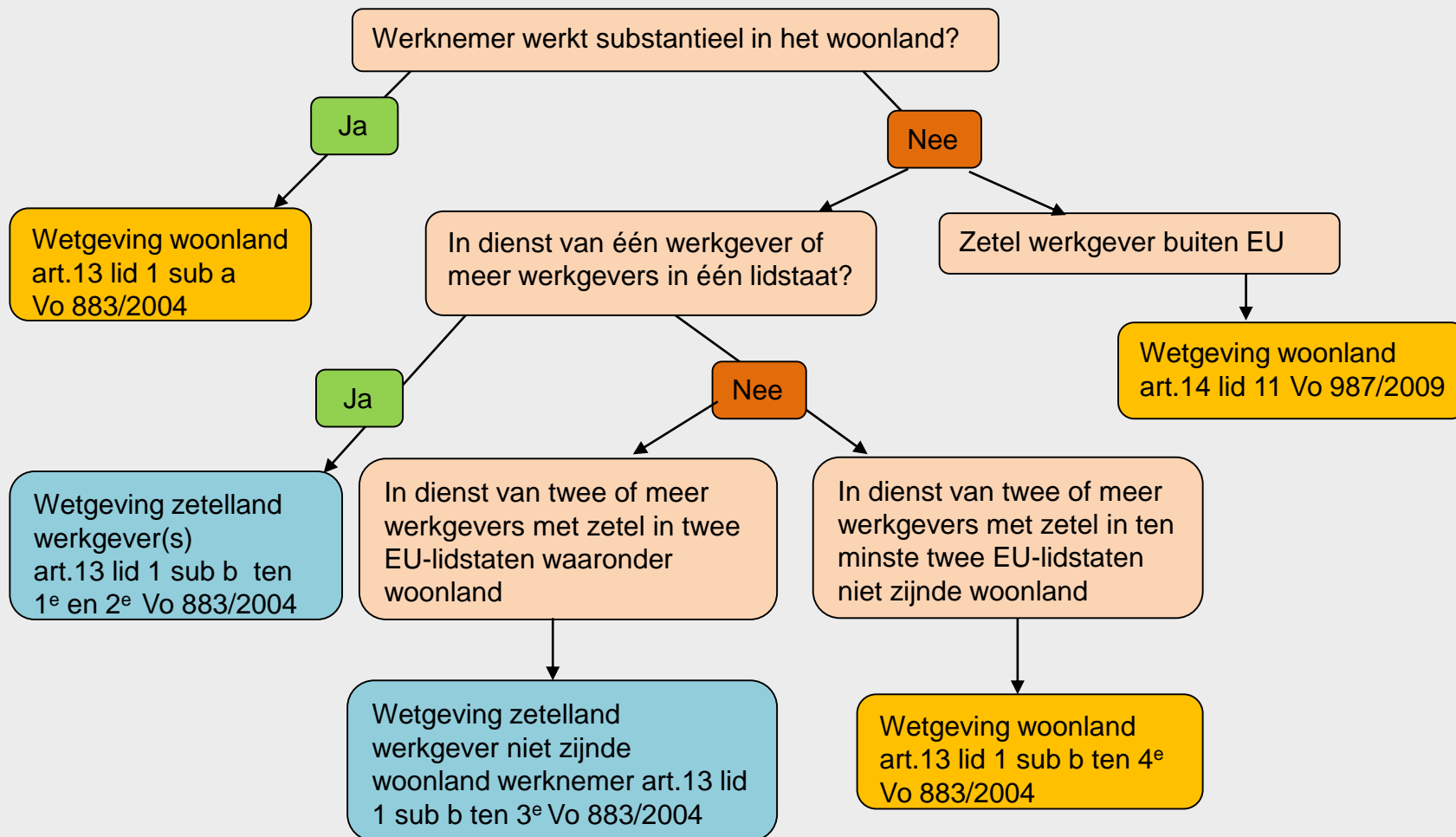
- Arbeidstijd en/of bezoldiging

Zelfstandige werkzaamheden anders dan in loondienst

- Omzet, arbeidstijd, aantal verleende diensten of inkomen
- DGA: werkzaamheden anders dan in loondienst

Werknemer werkt in twee of meer EU-lidstaten

Premieafdracht

Nederland	Duitsland
Betaling aan Belastingdienst	Betaling aan Krankenkasse
Werknemer: AOW/Anw/Wlz	Werknemer: KV/RV/AV/PV
Werkgever: WIA/Zvw/WW	Werkgever: KV/RV/AV/PV
Zvw 6,90% (geen werkgever 5,65%)	KV 7,3% (exclusief premieopslag werknemer)
AOW 17,9%	RV 9,3%
Anw 0,1%	
WIA 6,27%	
WW 2,85%	AV 1,5%
Wlz 9,65%	PV 1,275%. Als de werknemer geen kinderen heeft is het werknemerspercentage 1,525%

Rentenversicherung

Deutsche Rentenversicherung

- Verzekering bij invaliditeit
- Verzekering bij ouderdom
- Verzekering bij overlijden

- Opbouw op basis van individuele loonontwikkeling en duur verzekering
- Bedrijfspensioenen minder gebruikelijk dan in NL

Opbouw Rentensverzekering

Beitragszeiten

- Pflichtbeiträge
- Versorgungsausgleich
- Freiwillige Beiträge
- Kindererziehungszeiten
- Pflegezeiten

Duitse ouderdomsrente

Duitse Rente

- Bij het bereiken van de pensioenleeftijd pensioen uit twee landen
- Hoogte afhankelijk van inkomen Beitragszeiten
- Geleidelijke verhoging van de leeftijdsgrens 65 naar 67 vanaf geboortjaar 1947
- Regelaltersrente 67 jaar vanaf geboortjaar 1964

Duitse ouderdomsrente

Altersrente für Schwerbehinderte Menschen

- 60 jaar (vanaf geboortjaar 1952 verhoging naar 62)

Altersrente für langjährig Versicherte

- 63 jaar (korting van 7,2% en vanaf 1949 verhoging van de korting)
- 35 verzekeringsjaren

Altersrente für besonders langjährig Versicherte

- 63 jaar (45 jaar premie betaald)

Duitse ouderdomsrente

- Keuze van ingangsdatum
- Korting 0,3% per maand
- Flexirente
  - Maximaal € 6.300,00 per kalenderjaar bijverdienen. Van het meerdere wordt 40% aangerekend
  - VUT/FPU uitkering wordt gelijkgesteld met inkomen uit arbeid

Duitse ouderdomsrente

- Wachtijd 5 jaar = nationaal
- Wachtijd 1 jaar = internationaal
- Ingangsdatum recht = de eerste van de maand volgend op de geboortemaand

Uitzondering

Voor verzekerden die geboren zijn op de eerste dag van een maand gaat de rente in op de eerste van de geboortemaand

AOW en Altersrente

Geboren in de periode	AOW leeftijd	Regelaltersrente
September 1953 t/m december 1953	66 + 8 maanden	65 + 7 maanden
Januari 1954 t/m april 1954	66 + 8 maanden	65 + 8 maanden
Mei 1954 t/m december 1954	67 jaar	65 + 8 maanden
Januari 1955 t/m december 1955	67 + 3 maanden	65 + 9 maanden
Januari 1956 t/m december 1956	67 + 3 maanden	65 + 10 maanden
Januari 1957 t/m 30 september 1957	67 + 3 maanden	65 + 11 maanden

AOW en Altersrente

AOW	Altersrente
AOW bij AOW-leeftijd	Duitse Rente mogelijk vanaf 63 jaar (met korting)
opbouw 2% per jaar tussen AOW-leeftijd en 50 voorgaande jaren	opbouw alleen bij werken (evt. ook bij Kindererziehung etc.)
volksverzekering	premieafdracht via inkomen
afhankelijk van woonsituatie	niet afhankelijk van woonsituatie
vaste bedragen	geen vast bedrag
afhankelijk van verzekerde jaren	afhankelijk van gewerkte jaren en inkomen

Witwe(r)rente

- Bij overlijden een uitkering als aan alle voorwaarden wordt voldaan, gebaseerd op verzekerde jaren
- Verzekerde overleden echtgenoot/echtgenote is tenminste 12 maanden verzekerd geweest
- Sterbevierteljahr
- Große en kleine Witwen-/Witwerrente
- Oud en nieuw recht
- Uitkering eindigt bij hertrouwen
- Eventueel recht op gedeeltelijke Anw (pro-rata)
- Witwe(r)rente is inkomensafhankelijk

„große Witwenrente“

- ≥ 45 jaar of;
- < 45 jaar en kind < 18 jaar opvoeden
- Verhoging leeftijd van 45 naar 47 jaar
- Verzorgen hulpbehoevend kind
- Arbeidsongeschikt (50%)
- 55/60%

Voldoet niet aan de voorwaarden = “kleine Witwenrente”

- 25%

Oud recht

Oud recht

- Huwelijk voor 1-1-2002
- 1 van de echtgenoten is geboren vóór 2-1-1962

Zo niet, dan nieuw recht van toepassing

Verschillen “oud” en “nieuw” recht

Oud recht	Nieuw recht
60%	55%
Kleine tot 45/47 jaar	Kleine maximaal 24 maanden
Alleen arbeidsinkomen	Meer inkomensaanrekening
‘Versorgungsehe’ nvt	Uitsluiten ‘Versorgungsehe’

Anw en Witwenrente

Anw	Witwenrente
gezamenlijke huishouding	alleen voor gehuwde of geregistreeerde partners met gelijk geslacht
stopt bij AOW-leeftijd	stopt niet bij pensioengerechtigde leeftijd
geen halfwezenuitkering	Halbwaisenrente

Ziekte en arbeidsongeschiktheid, werken in Duitsland

Ziekmelding bij werkgever én UWV

- Controle door arts UWV
- UWV informeert Krankenkasse

Aanvraag Erwerbsminderungsrente

- Krankenkasse informeert de Deutsche Rentenversicherung
- Keuring door DRV of door UWV

Aanvraag WIA

- Tijdig bij UWV informeren

Ziekte en arbeidsongeschiktheid, werken in Duitsland

- Loondoorbetalingsverplichting Duitse werkgever
  - zes weken
- Krankengeld
  - maximaal 72 weken (70% bruto, maximaal 90% netto)
  - van de Krankenkasse of uit de Krankentagegeldversicherung
- Langer dan 78 weken ziek
  - Erwerbsminderungsrente van de DRV
  - geen Beitragszeiten meer in Duitsland
- Langer dan 104 weken
  - Nederlandse WIA-uitkering (pro-rata)

Unfallrente

- Alleen als er sprake is van beroepsziekte of bedrijfsongeval
- Verletztengeld (vergelijkbaar met Krankengeld)
- Betaling door:
  - Krankenkasse
  - Berufsgenossenschaft

Krankenversicherung

- Verplicht verzekerd in Duitsland (loongrens € 4.950,00)
- Aanmelding bij een Krankenkasse
- Krankenversicherung en Pflegeversicherung
- S1 formulier: zorg in Nederland en Duitsland (CZ)
- CZ beoordeeld welke gezinsleden meeverzekerd zijn
- Uitschrijven Nederlandse zorgverzekering
- Aanvullende verzekering in Nederland of Duitsland

Verschillen tussen Nederland en Duitsland

Nederland	Duitsland
Eigen risico € 385,00	Eigenbijdrage medicijnen
	Liggeld ziekenhuisopname € 10,00
Geen tandartsvergoeding	Tandartsvergoeding
Geen fysiotherapie in pakket	Fysiotherapie in pakket

Werkloosheid

Grensarbeider wordt volledig werkloos

- Werkloosheidsuitkering uit woonland
- Voorwaarden van het woonland
- Sociaal verzekerd in het woonland

Grensarbeider wordt gedeeltelijk of tijdelijk werkloos

- Werkloosheidsuitkering uit werkland
- Voorwaarden van het werkland
- Sociaal verzekerd in het werkland

Aandachtspunten bij ontslag

- Aufhebungsvertrag: ontslag met wederzijds goedvinden
- Abfindung: schadevergoeding of gouden handdruk

Arbeitslosengeld I

Duitsland

- Minimaal 360 dagen gewerkt hebben in de laatste twee jaar vóór werkloosheid
- Uiterlijk op de eerste werkloosheidsdag werkloos gemeld bij de Bundesagentur für Arbeit

Nederland

- Wekeneis: 26 van de 36 weken gewerkt hebben (3 maanden)
- Jareneis: 4 van de laatste 5 jaar gewerkt hebben (op basis van het arbeidsverleden, maximaal 24 maanden)

Arbeitslosengeld

Sperrzeit

- Ontslag op eigen initiatief 12 weken
- Niet meewerken 2 weken
- Niet tijdig melden als werkzoekende 1 week
- Niet tijdig melden van wijzigingen 1 week
- Weigeren of afbreken re-integratie 3-12 weken
- Arbeid weigeren 12 weken

Agentur für Arbeit bepaald of en in welke vorm een Sperrzeiten wordt opgelegd

Duur Arbeidsloosengeld

Leeftijd	Arbeidsverleden	Max. uitkeringsduur
Tot en met 50 jaar	12 maanden	6 maanden
Tot en met 50 jaar	16 maanden	8 maanden
Tot en met 50 jaar	20 maanden	10 maanden
Tot en met 50 jaar	24 maanden	12 maanden
51 tot en met 55 jaar	30 maanden	15 maanden
56 tot en met 58 jaar	36 maanden	18 maanden
59 tot en met 64 jaar	48 maanden	24 maanden

Werkloosheid

- Ontslag is niet uw schuld, en
- U werkt door uw ontslag minimaal 5 uur per week minder (of de helft van het gemiddelde aantal arbeidsuren bij een werkweek < 10 uur)
- PDU1 aanvragen bij Agentur für Arbeit

Voorwaarden werkloosheidsuitkering

Nederland

- Wekeneis: 26 van de 36 weken gewerkt hebben
- Jareneis: 4 van de 5 jaar
tot en met 2012 > 52 loondagen
vanaf 2013 > 208 uur

Duitsland

- Minimaal 360 dagen gewerkt hebben in de laatste twee jaar vóór werkloosheid
- Uiterlijk op de eerste werkloosheidsdag werkloos gemeld bij de Bundesagentur für Arbeit.

Werkloosheidswet / Arbeitslosengeld

Nederland	Duitsland
Eerste 2 maanden 75% dagloon	60% van laatste netto loon
Vervolgens 70% dagloon	67% bij minderjarige kinderen
Maximaal 38 maanden	Max 24 maanden
Ieder kwartaal vanaf 1 januari 2016 een maand minder (nu maximal 26 maanden)	

Kinderbijslag en Kindergeld

Aanspraak in twee landen (samenloop):

Bijvoorbeeld:

Gezin woont in Nederland, één ouder werkt in Duitsland, en:

- Andere ouder werkt niet:
  - Voorrangsrecht in Duitsland, eventuele aanvulling in Nederland
- Andere ouder werkt in Nederland:
  - Voorrangsrecht in Nederland, eventuele aanvulling in Duitsland
- Andere ouder werkt ook in Duitsland:
  - Uitsluitend recht in Duitsland, eventuele aanvulling in Nederland

Kinderbijslag en Kindergeld

Aanspraak in twee landen (samenloop):

Eén ouder werkt in ander land dan woonland, en:

- Andere ouder werkt niet:
  - Voorrangrecht in werkland, eventuele aanvulling in woonland
- Andere ouder werkt in woonland:
  - Voorrangrecht in woonland, eventuele aanvulling in werkland niet zijnde woonland
- Beide ouders werken, maar niet in woonland
  - Uitsluitend recht in werkland, eventuele aanvulling in woonland

Kinderbijslag en Kindergeld

- Kindergeld Duitsland:
  - Kinderen tot 18 jaar
  - Kinderen van 18 tot 25 jaar: schoolgaand, studerend of werkloos

- Gezinsbijslagen Nederland:
  - Kinderbijslag
  - Kindgebonden budget,
  - Kinderopvangtoeslag

Procedures gezinsbijslagen

- Aanvraag Kinderbijslag
  - Aanvraag Sociale Verzekeringsbank
- Aanvraag om Kindergeld
  - Aanvraag Familienkasse Saarbrücken
- Aanvraag Kindgebonden Budget
  - Nederlandse Belastingdienst
- Aanvraag Kinderopvangtoeslag
  - Nederlandse Belastingdienst
  - wordt door Duitsland NIET als gezinsbijslag gezien

AKW en Kindergeld

AKW	Kindergeld
tot 18 jaar	tot 25 jaar
verzekerd op peildatum	verzekerd in de maand
betaling per kwartaal	betaling per maand
onderhoudsverplichting	geen onderhoudsverplichting
recht bij samenwonen	geen recht bij samenwonen

Elterngeld

- Kind geboren na 1 januari 2007
- Kind in het gezin; zelf verzorgen en opvoeden
- Niet meer dan 30 uur in de week werken
- In Duitsland wonen of werken
- Minimaal 2 maanden, maximaal 14 maanden

Elterngeld Plus maximaal 28 maanden

- Maximaal 12 maanden bij opname door één ouder
- 67% van nettoloon, minimaal € 300 en maximaal € 1.800

Elterngeld Plus, minimaal € 150 en maximaal € 900

- Niet werkende partner in Nederland basisbedrag € 300
- Aanvraag bij Elterngeldstelle

Bijzonderheden

- Mini-Job
- Marginale werkzaamheden
- 0-uren contract
- ZZP-er
- Home office

Vaststelling toepasselijke wetgeving (A1 verklaring):
Sociale Verzekeringsbank Amstelveen

Belastingen

Team Grensoverschrijdend werken en ondernemen (GWO)

Voor meer informatie over belastingen

☎ 0800-024 12 12 (vanuit Nederland)

☎ 0800-101 13 52 (vanuit Duitsland)

Nuttige websites

- www.svb.nl
- www.hetcak.nl
- www.toeslagen.nl
- www.grensinfo.nl
- www.duo.nl
- www.uwv.nl
- www.bmfsfj.de
- www.arbeitsagentur.de

Vragen

Internet: www.svb.nl/bdz

E-Mail: bdz@svb.nl

Telefonisch: +31 (0)24 3431811

Schriftelijk:

Sociale Verzekeringsbank
Bureau voor Duitse Zaken
Postbus 10505
6500 MB Nijmegen

Bezoekadres:

Takenhofplein 4, 6538 SZ Nijmegen
(alleen op afspraak)

